

Seat No. : _____

XU-108

April-2013

B.A. (Sem.-II)

History : EC-II-112

[Indian National Movements (from 1857 A.D. to 1947 A.D.)]

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (૧) પ્રશ્ન ૧ અને ૨ના ઉત્તર ૬૫૦ થી ૭૦૦ શબ્દોમાં આપવા.
(૨) પ્રશ્ન ૩નો ઉત્તર ૩૦૦ થી ૪૦૦ શબ્દોમાં આપવો.
(૩) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

૧. (અ) ઈ.સ. ૧૮૫૭ના વિપ્લવ માટે જવાબદાર કારણોની ચર્ચા કરો. ૭
અથવા
ઈ.સ. ૧૮૫૭ના વિપ્લવનાં પરિણામો જણાવો.
- (બ) ભારતમાં રાષ્ટ્રવાદનાં ઉદય માટે જવાબદાર પરિબળોની ચર્ચા કરો. ૭
અથવા
ઈ.સ. ૧૯૨૦-૨૨ની અસહકાર ચળવળ માટેના કારણો વર્ણવો.
૨. (અ) સવિનય કાનૂન ભંગ (૧૯૩૦)ની લડત માટેના કારણો જણાવો. ૭
અથવા
સવિનય કાનૂન ભંગની લડતનાં પરિણામો વર્ણવો.
- (બ) 'હિંદ છોડો' લડત (૧૯૪૨) દરમિયાન બનેલા બનાવો વર્ણવો. ૭
અથવા
ભારતની સ્વાતંત્ર્ય લડતમાં આઝાદ હિંદ ફોજે આપેલ પ્રદાન વર્ણવો.
૩. ટૂંકનોંધ લખો : ૧૬
- (૧) ઈ.સ. ૧૮૫૭ના વિપ્લવની નિષ્ફળતાના કારણો
અથવા
રાણી લક્ષ્મીબાઈ
- (૨) ત્રાસવાદી ચળવળ
અથવા
લોકમાન્ય તિલક

(૩) અસહકાર આંદોલનનું મહત્ત્વ

અથવા

હોમરૂલ આંદોલન

(૪) બારડોલી સત્યાગ્રહ

અથવા

ફોરવર્ડ બ્લોક

૪. એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો :

૧૨

(૧) ઈ.સ. ૧૮૫૭ના વિપ્લવના મુખ્ય નેતાઓના નામ આપો.

(૨) ગુજરાતમાં કયા કયા સ્થળે વિપ્લવનો ઉદય થયો હતો ?

(૩) હિંદી રાષ્ટ્રીય (કોંગ્રેસ) મહાસભાનું સૌપ્રથમ અધિવેશન કઈ સાલમાં અને કયા સ્થળે ભરવામાં આવ્યું ? તેના પ્રમુખનું નામ આપો.

(૪) અસહકાર ચળવળના (૧૯૨૦-૨૨) નકારાત્મક પાસાઓ વર્ણવો.

(૫) ઈ.સ. ૧૯૪૨ની હિંદ છોડો લડત દરમિયાન ભારતમાં કયા પ્રદેશોમાં રાષ્ટ્રીય સરકારોની રચના થઈ હતી ?

(૬) સુભાષબાબુએ પોતાની લશ્કરી ટુકડીઓને કયા નામ આપ્યા હતા ?

૫. (અ) જોડકાં જોડો :

૫

(૧) મંગલ પાંડે – ગીતાંજલિ

(૨) રવિન્દ્રનાથ ટાગોર – હોમરૂલ આંદોલન

(૩) મિસિસ એની બેસંટ – નેતાજી

(૪) મુસ્લિમ લીગ – ઈ.સ. ૧૯૦૬

(૫) સુભાષચંદ્ર બોઝ – વિપ્લવનો પ્રથમ શહીદ

(બ) વિધાન ખરૂં છે કે ખોટું તે લખો :

૫

(૧) ભારતમાં સૌપ્રથમ રેલ્વે તાર અને ટપાલ વ્યવસ્થા દાખલ કરનાર ગવર્નર જનરલ લોર્ડ કેનિંગ હતો.

(૨) ઈ.સ. ૧૯૦૭માં સુરત અધિવેશનમાં કોંગ્રેસના બે ભાગ પડ્યા.

(૩) જલિયાવાલા બાગમાં નિ:શસ્ત્ર સભામાં જનરલ ડાયરે ગોળીબાર કર્યો.

(૪) સ્વરાજ્ય પક્ષની સ્થાપના દાદાભાઈ નવરોજીએ કરી.

(૫) હિંદ છોડો લડત દરમિયાન 'કરેંગે યા મરેંગે' આ સૂત્ર મહાત્મા ગાંધીજીએ આપ્યું હતું.

(ક) ખાલી જગ્યા પૂરો :

૪

(૧) બ્રહ્મોસમાજની સ્થાપના _____ કરી હતી.

(૨) લોર્ડ લિટને પારિત કરેલો _____ કાળો કાયદો તરીકે જાણીતો થયો.

(૩) ઈ.સ. ૧૯૨૦માં અસહકાર આંદોલન સમયે રાષ્ટ્રીય કેળવણી માટે અમદાવાદમાં _____ ની સ્થાપના થઈ.

(૪) આઝાદ હિંદ ફોજની રચના _____ કરી હતી.

Seat No. : _____

XU-108

April-2013

B.A. (Sem.-II)

History : EC-II-112

[Indian National Movements (from 1857 A.D. to 1947 A.D.)]

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Answer Q. 1 & Q. 2 in **650** to **700** words.
(2) Answer Q. 3 in **300** to **400** words.
(3) Right side figures indicate marks.

1. (a) Discuss the causes of the Upheaval of 1857 A.D. 7
OR
Describe the results of the Upheaval of 1857 A.D.
(b) Discuss the factors leading towards the rise of Nationalism in India. 7
OR
Write the cause of the Non-Cooperation Movement (1920-22 A.D.)
2. (a) Evaluate the causes of the Civil Disobedience Movement (1930 A.D.) 7
OR
Discuss the results of the Civil Disobedience Movement.
(b) Evaluate the main events of the 'Quit India' Movement of 1942 A.D. 7
OR
Describe the contribution of Indian National Army (Aazad Hind Fauj) in the freedom struggle of India.
3. Write short notes on : 16
(1) The causes of the failure of Upheaval of 1857 A.D.
OR
Rani Laxmibai
(2) Lokmanya Tilak
OR
Terrorists' Movement

(3) Importance of the Non-Cooperation Movement

OR

Homerule Movement

(4) Bardoli Satyagraha

OR

Forward Block

4. Answer in **one** or **two** sentences : **12**

- (1) Write the name of the main leaders of the Upheaval of 1857 A.D.
- (2) Which are the places where the upheaval arose in Gujarat ?
- (3) When and where the Indian National Congress established ? Write the name of the first President of the Congress.
- (4) Write the negative aspects of Non-Cooperation Movement. (1920-22)
- (5) Write the name of the areas where Indian National Government formed at the time of Quit India Movement.
- (6) Write the name of the brigades formed by Subhash Babu.

5. (a) Match the following : **5**

(1) Mangal Pandey	–	Gitanjali
(2) Rabindranath Tagore	–	Homerule Movement
(3) Mrs. Annie Besant	–	Netaji
(4) Muslim League	–	1906 A.D.
(5) Subhash Chandra Bose	–	First Martya of upheaval

(b) Write true or false : **5**

- (1) Lord Kanning had started railway, post and telegram system in India.
- (2) In Surat Conference the Congress divided into two parts in 1907 A.D.
- (3) General Dyre fired in the unarmed meeting at Jaliauwala Baugh.
- (4) Swarajay Paksha was established by Dadabhai Navroji.
- (5) 'Do or Die' slogan was given by Mahatma Gandhiji in Quit India Movement.

(c) Fill in the blanks : **4**

- (1) The founder of Brahma Samaj was _____.
- (2) _____ was known as a Black Act at the time of Lord Liton.
- (3) In 1920 during the Non-Cooperation Movement _____ was formed at Ahmedabad for the national education.
- (4) Aazad Hind Fauj was formed by _____.
